

לטייל

שתפתח לוי שביילי השכל עד שאכנס בחדרי התורה הקדושה ואזכה לבנם ולטייל בתורתך הקדושה מחדר לחדר ומפליטין מפליטין ומחיבב לחיבב ומכיתר לעלית ומעלית לעלית

גליון מס'

9

אח"ק - אמור תשפ"ג

תורה

סב

ליקרימ קמא

גליון דו שבועי למטיילים בתורת רביה"ק בסדר התורה הזמנית

להתחיל מחדש ובהתלהבות!

נקודות לחיים מ'התורה הזמנית'

חיים של תורה

שתי דרגות ב'מתחילים'...

מתחילים תורה חדשה, אחרי חורף ארוך שזכינו כולנו, ללכת עם תורה ל"ג, צריך לאסוף את כל הכוחות ולהתחיל מחדש.

גם מי שלא זכה עד כה, יכול לשנס מותניים, לא להפסיד את הימים הבאים בכבודות, ולהתחיל ממש התחלה חדשה.

נציץ לרגע בדיבורים המיוחדים שאיתם מסתיימת התורה הזמנית שלפנינו תורה ס"ב, דיבורים של התחדשות והתחלה חדשה:

"גם כי עיקר כל הדברים הן התחלה. כי כל התחלות קשות מחמת שיוצא מהיפך אל היפך וכו' כנ"ל. ועל כן בכל פעם ופעם שנוסע להצדיק, צריך שיראה שיבוא בכל פעם מחדש. לא כמו שכבר היה אצל הצדיק, ועכשיו הוא בא פעם שנית, רק כמו שלא היה מעולם אצל הצדיק, ויהיה אצלו כמו שבא עכשיו מחדש פעם ראשון. כי עיקר הוא ההתחלה."

יש כאן שתי נקודות:

נקודה אחת מדברת על עצם המושג התחלה, זה מיועד למי שלא התחיל מעולם, אלא זוהי הפעם הראשונה שלו שהוא נוסע ובא לצדיק. הגעה לצדיק אינה דווקא בנסיעה לאומן, אלא גם הגעה ולימוד לתוך תורתו וספריו, זו ביאה אל הצדיק. ואכן למי שעד כה לא נסע לצדיק, או לא למד והתעמק בתורת הצדיק, לעשות את זה בפעם הראשונה, זה קשה לצאת מההרגל שעד היום הוא לא עשה את זה.

הנקודה השנייה, מדברת בכלל, על מי שכבר מגיע בפעם השנייה. ולא דווקא שנייה, אלא ככל שיש באמתחתו יותר נסיעות

אבל באמת, אם נתחזק באמונה אמיתית, נוכל להאמין בכך, שבכל סתום, בכל מקום שאנו לא מכירים, יכול להיות שנחבאים שם אוצרות פז יקרים שאין לנו מושג כלל איך הם אמורים להיראות, ואם נאמין בכך, ולא נחפש רק את מה שכבר התברר לנו שאפשר למצוא, נוכל להגיע בכל פעם בהתחדשות ולמצוא דברים חדשים.

כל פעם מחדש

התחדשות זו, אינה בדווקא נוגעת רק לחודש אייר, לזמן הראשוני שבו אנו מתחילים ללמוד תורה חדשה. התחדשות זו שייכת לכל יום שבו אנו נפתח מחדש את הליקוטי מוהר"ן, נדפדף עד לתורה ס"ב. כי בוודאי אם לא מתחדשים בכל יום, אז אחרי שבוע שבועיים גם ההתחלה הזאת נעשית ישנה.

"נמצא שעיקר כח העבודה של כל הימים אינו אלא ההתחלה, וכפי הכח וההתלהבות של ההתחלה, כן הולך ומתנהג בעבודתו, כי עיקר היא ההתחלה. על כן צריך להתחיל בכל פעם מחדש, כי פן ואולי לא היתה התחלתו כראוי, ואם כן גם כל עבודתו אינה בשלמות כראוי, כי הכל מתנהג כפי ההתחלה. על כן צריך להתחיל בכל פעם מחדש, ולבוא להצדיק מחדש, בכח ההתלהבות גדול, והתגברות חדש לעבודת השם יתברך, כדי שתהיה עבודתו כראוי כפי כח ההתחלה כנ"ל. וכן בכל פעם ופעם צריך לחשוש חששא זו, פן לא התחיל עדיין כראוי, וצריך להתחיל ולבוא להצדיק בכל פעם מחדש!"

והיכריות כביכול, ככל שהוא יצא מסוג 'המתחיל' ועבר לשלב שבו הוא 'מטייב לכת' כך הוא בבעיה גדולה עוד יותר.

ההפכיות של ההתחלה וההתחדשות באמת, זה עצם ההרגל והמחשבה כאילו הוא כבר מכיר ויודע. כשמגיעים בפעם השנייה אל הצדיק, יכולים ליפול לזקנה, שלא מצפים להפתעות מיוחדות. ואם כן יוצא שכאשר צריך להתחדש בפעם השנייה, יש כבר הרגל שנוגד את עצם ההתחדשות.

אבל באמת, כלפי הצדיק כפי שהוא עכשיו, הוא עדיין לא היה מעולם אצל הצדיק - מעולם הוא עדיין לא למד תורה בליקוטי מוהר"ן. ועל כן רבינו אומר, שכאשר יהודי מגיע לצדיק בפעם השנייה, הוא צריך להתחדש כל כך, כאילו מעולם הוא לא היה אצל הצדיק, ובהקשר שלנו עכשיו - כאילו מעולם הוא עדיין לא הלך עם תורה ולמד אותה בעיון.

לא למד מעולם!

אפשר להתחיל תורה ס"ב, באופן כזה שכל אחד אומר לעצמו ח"ו, אני כבר מכיר ויודע מה זה ליקוטי מוהר"ן, אני כבר למדתי כמה וכמה תורות, מה כבר יכול להפתיע אותי, כמה אני כבר אשתנה מעבר למה שהשתניתי עד היום, אבל באמת זה רק בגלל בעיית האמונה שכולנו פגומים בה.

על האמונה הזאת רבינו מדבר כאן בתורה. אנחנו כולנו רגילים להקיש וללמוד, מהגלוי על הסתום, לתפוס ולנתח דברים סתומים, שהם אינם ידועים וברורים אצלנו, דרך כל הידיעות המוקדמות והתפיסות הברורות והישנות.

יו"ל ע"י רשת הכוללים ליקוטי מוהר"ן שע"י ארגון "לטייל בתורתו"

קו לסלסל בתורתו | טעמו וראו כי טוב ה' 04-627-73-13

דוא"ל: 046277313@gmail.com

תורה זו נאמרה בשבת שירה בשנת תקס"ה. לתורה זו יש גרסה נוספת המודפסת בספר 'ליקוטי מוהר"ן' בסופו אחר ליקו"מ תנינא מכתב יד רבינו (ראה שם). על תורה זו מיוסדים ארבע 'הלכות' בספר 'ליקוטי הלכות' (הלכות השכמת הבוקר ג', הלכות תענית א, הלכות חלב ודם ד' והלכות חדש א).

התורה נאמרה על הפסוק 'ויסב אלוקים את העם' בתחילת פרשת בשלח, הקשור לדרכו של עם ישראל ביציאתו ממצרים. ואכן בתורה זו רבינו מרחיב לעסוק בעניין הירידה של עם ישראל למצרים וביציאה משם בכמה זוויות.

תורה זו היא ('שון רבינו ז"ל), בתורות אלו מובא בחיי מוהר"ן, אפשר לדקדק כמו שמדקדקים בהבנת המקרא (תנ"ך).

רבינו פותח את התורה בפסוק 'ויסב אלוקים את העם וכו' (שמות יג), בהמשך התורה רבינו יחזור לבאר את כלל ההקדמות של התורה בתוך פסוק זה כדרכו הקדושה?

על ידי האכילה נעשה יחוד פנים בפנים

א] דע שעל ידי אכילתם של ישראל שאוכלים בכשרות ובקדושה, אוכל שהתברר ממותרות וקליפות, נעשה יחוד קודש בריהוה (זעיר אנפין) שהוא שורש הדעת, ושכינתיה (מלכות) שהיא שורש האמונה. ועל ידי האכילה של ישראל נעשה יחוד של הדעת והאמונה אפ"ן באפ"ן - פנים בפנים, כי יש יחוד שהוא אחור באחור, והוא נעשה על ידי התענית (כמובא לקמן) ועל ידי האכילה הוא נעשה פנים בפנים כמו שיתבאר לקמן ביאור העניין.

ויחוד זה הוא בבחינת מה שמובא בפסוק (רות ב) 'ויאמר בועז שהוא צדיק ששורשו הוא בבחינת הדעת (קוב"ה) פ"ת ששורשה הוא מהאמונה (שכינתיה), לעת האכל גשי

הל"ם" וביאור הראיה: "לעת האכל" דייקא בזמן האכילה נעשה היחוד, היינו על ידי האכילה "גשי הל"ם" תתקרי לכאן, דא יחוד קודש בריהוה הוא ושכינתיה, והראיה שהלשון 'גשי' הוא מורה על התקרבות נלמד בבחינת (בראשית מז) מה שכתוב בזהר על הפסוק שבו יהודה התקרב אל יוסף "ויגש אליו יהודה" - דא תקרובתא מלכא במלכא - זהו התקרבות של מלך במלך, כי הם השורש של ב' המלכים, משיח בן יוסף ומשיח בן דוד. (זוהר יגש דף ר"ו)

רק יש תנאי בעניין היחוד, שהאכילה בריהוה להיות במלכא אחר שנתקרב מקליפות ומותרות של תאוות, ואין בו שום תערובות של טוב ורע ואחיות הקליפות. כי מלכא שיש בו תערובות שאינם קדושות, אינו טוב, כי על ידי מלכא כזה, לא זו בלבד שלא יהיה נעשה יחוד, אלא אף גם יכיל האדם להמוא.

עתה רבינו ממשיך ומבאר כיצד אם כן נעשה ברור המאכלים מתערבות:

המאכל מתברר על ידי אמונה

ב. והברור של המאכלים מתערבות, הוא על ידי אמונה ב' בחינות עיקריות (אמונה ודעת).

ועתה מרחיב ומבאר את ב' החלקים של האמונה והדעת:

כי האמת, דהיינו, למרות שבאמת עיקר הביורר נעשה על ידי אמונה בלי דעת, מכל מקום, מה שהגביל השם יתברך ואיפשר לשכל האנושי שייכיל להבין בתורה ומצוות, הנהגת ה' ועבודת ה', הוא מצוה גדולה לחדד השכל, להבין הדבר על בוריו ולא להסתמך בדברים אלו רק על אמונה, כמו בלימוד התורה והבנת המצוות, וכן בידעת ה' כל מה שאפשר. ועל כל מה שאפשר להבין, בזה נאמר (אבות פ"ב) 'ידע מה

שתשיב לאפיקורס' גם אם באמת אין האדם מדבר עם אפיקורוס, יש לו מצווה לדעת את מה שאפשר להשיב לאפיקורוס.

ב' סוגי קושיות

אך באמת יש גבול גדול בעניין זה בשתי בחינות:

כי יש הילוך בין סוגי הקושיות, כי יש סוג של קושיות שיש בהן האדם להבין תירוץ על קושיות זו כי היא בתוך הגבול האנושי, ועל זה נאמר: 'ידע מה וכו' כנ"ל. ויש סוג אחר של קושיות, שאינן באפשרי לשכל האנושי להבין תירוץ על קושיות כזו כלל (כעין קושיית הידיעה והבחירה, או הבנת המושג 'אלו ואלו דברי אלוקים חיים', או עניין ההשגחה והטבע¹²), רק לעתיד לבא בעת שיהיה שידוד הטבע ושינוי הטבע לגמרי¹³, אז יתגלה התירוץ מגודל היחוד פנים בפנים שיהיה אז¹⁴. ועד אז אסור אדם לעיין בהם כלל, וכך מי שסומך על שכלו ומעיין בה - בקושיא שאין עליה תשובה, על זה נאמר: (משלי ב) 'כל באיה לא ישונו' - שאין עליה תשובה, כי על קושיות כזו, אסור לסמוך על שכלו, רק להעמיד על אמונה שהיא העיקר.

ועתה מוסיף ומבאר:

ואפילו באלו הקושיות שיש עליהם תשובה שעל זה נאמר לעיל שמצווה גדולה לחדד השכל להבין הדבר על בוריו, לפעמים גם שם נסתמו אצל האדם שבידו השכל, ואינו יודע להשיב גם על הקושיא שיש עליה תשובה, ומחמת זה נזרקה בו אפיקורסות להטיל ספק גם במה שמבין, ואינו יודע מה להשיב על אפיקורסות שנוגדה מתוך השאלה. וזאת האפיקורסות אינה שווה אצל כולם, אלא היא לכל אחד לפי בחינתו - לפי מידת שכלו, וכל מה שהבין בין רב לפעוט שאצל כל אחד ואחד, יש קושיא ששכלו סתום ממנה אבל אצל חבירו עדיין הוא מבין¹⁵.

הערות והרחבות

8. כמבואר בליקו"ה שם אות ב', עיי"ש אריכות ועומק דבריו.
9. כמבואר מעין זה בקשרי התורה בעניין פסקי ההלכה. שפסק ההלכה הוא יותר בבחינת אמונה, והקושיות והשאלות ששקדמות לפסק ההלכה זה היחוד השכל.
10. ובאמת, למרות שידוע שרבינו ומוהר"ן הרחיקו כל דיבור עם אפיקורסים, מכל מקום יש בהמשך התורה, עניין (שצריך להבין), והוא דיבור ולימוד אמונה לאלו שרחוקים מהאמונה.
11. שהוא מאוד קשור לפסקי ההלכה, המובא בהמשך התורה.
12. המבואר גם כן בהמשך התורה (וכפי שכתב בליקוטי תניינא י"ז שבאמת אין אנו יכולין להבין מהו טבע והשגחה. כי באמת גם הטבע היא השגחתו יתברך).
13. עיין היטב באתר ו' בהמשך התורה ובהערה הבאה.
14. כמובן בדרי רבינו בהמשך התורה, שאז האמונה תהיה בשלמות מחמת שידוד הטבע, וממילא המאכלים יתבררו בשלמות, ואז גם היחוד של האמונה עם הדעת תהיה בשלמות, ועל כן בוודאי שלא תישאר שום קושיא שהיא הסתרה.
15. יש להעיר, שאם גם בדברים שאפשר להבין, עדיין אפשר ליפול לאפיקורסות, ומצד שני מצווה גדולה לחדד השכל, איך יוכל האדם להיזהר מאפיקורסות שם.

1. כמובא שם אות ש"ג: "ובפרט התורות שנכתבו בלשונו הקדושה בעצמו אמר שיכולים לדקדק בהם כמו במקרא, כי יש שם כוונות הרבה כי לפעמים הוא חוזר וכופל הדברים שנדמה שהוא ללא צורך, ובאמת יש שם לדקדק בזה כי יש שם כוונה גדולה".
2. ועל כן צריך לעיין בכל פעם איזה דברים נחסרו בסוף התורה בביאור הפסוק, ומדוע רבינו לא ביארם בכוונה תחילה.
3. כמבואר קצת מקשרי התורה באות ה', שביורר המאכלים הוא מהקליפות שהם המותרות והתאוות שאין בהם הכרח לקיום הגוף.
4. עיין ליקו"ה חלב ודם ה"ד אות ב'.
5. עיין היטב בסוף התורה, על מאמר הזוהר עולימתא שפירתא, במה שכתב שם, על עניין האמונה, שמאמין כמו שרואה ממש.
6. עניינה של רות מקושר למה שמובא בהמשך התורה, שעיקר שלמות האמונה וקישוטיה, נעשה על ידי קירוב רחוקים. ורות היא רחוקה שבאה להתגייר ולחסות תחת כנפי השכינה. ולפי זה יש להבין את עניין ההגשה שהיא ההתקרבות לאמונת ישראל, ודוק.
7. יש לציין שבאותו הזמן יהודה לא ידע שיוסף עומד לפניו, ועל כן יש להבין מדוע זה נקרא שנעשה שם ייחוד.

באות ב' מרחיב רבינו את הדיבור אודות ב' סוגי הקושיות, אלו שניתן ליישב ואלו שאי אפשר לתרץ ואסור לעיין בהם. לכאורה קשה, איך יידע האדם שזו קושיה שאי אפשר ליישב, אם אסור לעיין בה מלכתחילה. אך כשמתבוננים בדברי מוהרנ"ת ב'ליקוטי תפילות' מוצאים ביאור בעניין:

ריבוננו של עולם "עיניך הלא לאמונה", עזרנו והושיענו, וחננו באמונתך הקדושה באמת ובלב שלם, ולא יהיה חלק לבנו חס ושלו. וזכה לעבוד אותך תמיד בלב שלם בכל לבבנו ובכל נפשנו ובכל מאודנו. ותהיה עבודתנו באמת ובשלימות גדול בשני יצרינו, ותסיר מלבבנו ומדעתנו כל מיני כפירות וקשיות ובלבולים, וכל מיני מחשבות זרות המבלבלים חס ושלו את האמונה הקדושה, ולא יעלה ולא יבוא ולא יגיע ללבי שום קושיא ובלבול, ולא שום כפירה כלל.

ותפתח את דעתי ולבבי, ותחנני מאתך חכמה בינה ודעת, שאזכה לידע ולהבין על בוריו כל הדברים שאני מחויב להבין ולהשיג כפי בחינתי, כפי מה שהגבלת לשכלי, מה שאני מחויב להבין ולהשכיל באמת, עד שאזכה לידע להשיב לאפיקורס, ולגרש ולדחות כל מיני כפירות ואפיקורסות מלבי ומדעתי.

ותהיה בעזרי שלא ירדוף שכלי לצאת חוץ מן הגבול חס ושלו. ולא אתחיל לחקור ולעיין חס ושלו במה שאין לי רשות לחקור בו, ולא אסתכל כלל בהעניינים הנקראים לפי בחינתי, מה למעלה מה למטה מה לפני מה לאחור. ותשמרני שלא אתחיל לכנוס בשום קושיא וחקירה בדרכי הנהגותיך הקדושים, מה שאי אפשר לשכל האנושי להבינם, אשר על החוקרים בהם, נאמר עליהם "כל באיה לא ישובון ולא ישיגו ארחות חיים".

שמרה נפשי והצילני, שמרני והצילני, ימינך תסעדיני, ואל תתן למוט רגלי, "כל מצוותיך אמונה, שקר רדפוני עזרני". עזרני וחנני, זכני לתמימות ופשיטות באמת ובאמונה שלימה ובלב שלם, בלי שום חכמות וחקירות וערמומיות כלל. עזרני שאזכה להשליך את חכמתי ושכלי בעניינים הללו לגמרי, רק אסמוך על אמונה לבד. ולא אשתמש עם שכלי רק בעסק תורתך הקדושה, ולא אתחיל לכנס בשכלי בשום חקירה כלל, במה שאין לי רשות לכנס. ובמפלא ממני לא אדרוש ובמכוסה ממני לא אחקור, רק במה שהורשתי אתבונן, באמת ובתמימות, ובאמונה שלימה ובקדושה ובטהרה גדולה, ובלב שלם לשמך ולעבודתך באמת כרצונך הטוב.

במסגרת השינויים הקלים שהעלון עבר, מעתה מדור זה, לא יעסוק בביאורי הפסוקים וקשריהם לענייני המאמר, אלא יעסוק בהרחבת הקשרים והלימודים השונים מכל מרחבי התורה. מדור זה יופיע בצורת שאלה ותשובה, השאלה תעורר קושי או פליאה בדברי רבינו במאמר, ואנו נשתדל לפתוח קצת את מרחבי התורה להתבונן בדברי רבינו מיינה וביה, להאיר כיוונים חדשים בתירוץ ויישוב השאלה. כמו כן, מדור זה יעסוק מפעם לפעם גם בשאלות תשובות ודוגמאות, לשימוש ולימוד בכללים הידועים שהוציא לאור תעלומה, הגאון החסיד ראב"ר זצ"ל.

קוראי העלון מוזמנים לשלוח שאלות בנושאים אלו למדור זה, ואנו נעשה כל השתדלות להעלות את שאלתכם ואף להשיב כמידת יכולתנו.

שאלה:

אשמח לקבל דוגמאות פשוטות, למושג אותו אנו פוגשים רבות, שיש לימוד של קשרים, מיינה וביה באותה התורה, שרבינו חוזר ומדבר באופנים שונים, על אותם עניינים, מתחילת התורה על סופה וכן להיפך. אם אפשר, ישנה עדיפות לדוגמאות שקשורות יותר לסעיף א'.

תשובה:

להתמקד באות א' ולהעלות קשרים מכל התורה, זה קצת סותר, אבל ננסה לעבור, על לשון רבינו באות א', ולחפש יחד עניינים נושאים ולשונות, המזכירים בהמשך התורה וקשורים באופן בולט לדברי רבינו באות א'.

דע שעל ידי אכילתם של ישראל - בתחילת התורה רבינו מדבר על 'אכילת ישראל', לעומת זאת יש להתבונן האם בהמשך התורה רבינו מדבר גם על אכילה של כאלו שאינם יהודים, ומה האכילה שלהם גורמת וממשיכה. ועל זה יש לעיין בעניין שרי פרעה, שר המשקים אופים וטבחים. ומה קורה כאשר גוי אוכל אכילה שהיא כן מבוררת, והאם זה בכלל שייך.

נעשה יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה אפין באפין - האם היחוד זה השלום, האם היפך היחוד שמואב כאן זה המחלוקת שרבינו מזכיר באות ב'.

אפין באפין - מקושר לכל העניין של התהפכות פני הקדושה אל הקליפות על ידי התענית, וכן להתהפכות הדיבור ללקט ניצוצות, שאז הוא כביכול הופך את פניו.

בועז ורות - כל הסיפור של רות עם בועז, זה התקרבות הרחוקים לאמונת ישראל, וזה קשור למה שרבינו מזכיר באות ג'.

יהודה ויוסף - כשמתבוננים בסיפור של יהודה ויוסף, אי אפשר להתעלם מכך, שבאותה העת יהודה ניגש למחלוקת ומלחמה וכן שיהודה לא ידע בכלל שהוא ניגש ליוסף, וזה מקושר מאוד לעניין שורש המחלוקת שרבינו מזכיר באות ב'.

מאכל שיש בו תערובות - עניין בירור המאכלים, למרות שרבינו לא חוזר לבארו בפירוש, בהתבוננות פשוטה באות ה', יראה כל אחד שכלל עניין התאוות והמתרות שמואב שם, הוא הדבר שכל אחד צריך לברר מאכילתו קודם שניגש לאכול.

לדקדק בלשונו

קשרי התורה הטמונים בדקדוקי לשונותיו

בלשון רבינו ז"ל, כידוע, אפשר וצריך לדקדק היטב בכל מילה ואות. יחד עם זאת, כעת כאשר אנו ניגשים לתורה זמנית חדשה, מתוך רצון לרכוש בה בקיאות ולקבל בהירות בסדר והשתלשלות העניינים הכלולים בה, נוכל להבחין בעניין מרכזי המופיע בכל חלקיה, גם אם בלשונות שונים זה מזה.

הכל מתברר

יסוד עניין תורה ס"ב - שעל ידי אכילתם של ישראל נעשה יחוד וכו'. באות א' מובא תנאי לכך שהאכילה תגרום ליחוד כזה: "רק האכילה צריך להיות מאכל אחר שנתברר, ואין בו שום תערובות". מהן אותן תערובות טרם הבננו, אך עצם הצורך בבירור ברור.

באות ב' מבואר בהרחבה עניין האמונה ותיקון הדעת, וגם שם אנו נפגשים עם בחינות שונות של בירור נצרך. ביסוד העניין שצריך לדעת להשיב לקושיות כתב: "מה

שהגביל השי"ת לשכל האנושי שיוכל להבין, הוא מצווה גדולה לחדד השכל, להבין הדבר על בוריו". עוד מבואר שם שהידיעה בלב שלם מולידה תפילה ברורה: "אם היה ידע ידיעה בלב שלם שהקב"ה שומע התפילה וכו' והיה מדקדק מאוד לכוון את דבריו", שגם היא עניין בירור. וכפי שממשיך שם, כל זה נעשה על ידי בירור ההלכה: "ותיקון המחלוקת שבקדושה הן הלכות פסוקות, כי פסק הלכה הוא השלום והכרעה של מחלוקת התנאים ואמוראים.

השלמת האמונה שעל ידה בירור המאכלים, נעשית על ידי בירור ניצוצות הדיבור, כמבואר באות ג' וד': "אז אהפוך אל העמים שפה ברורה, היינו הדיבור שנתברר מביניהם". ולאידך גיסא, זה לעומת זה, התגברות הקליפות שמהם יונקים העכ"ם היא מכח חוסר הבירור, ובפרט בדיבור, כמו שכתב שם: "ועיקר יניקתם, מהדיבורים שאינם זכים כל כך".

אנחנו גם מוצאים, שהשלום המוביל לשלימות הלב והאמונה, כפי שזכר באות ב', על ידו ממש מתבררת האמונה, כפי שכתוב בסוף התורה: "על ידי השלום בודאי יתבטל הע"ז והאפיקורסות שיש לכל אחד מהם, על ידי שידברו זה עם זה, וישיבו זה את זה מדעותיו הרעות והכפירות, ובודאי יבואו לאמונה שלימה וישרה".

זכינו להתחיל לצעוד יחד בתורה חדשה ומופלאה, ולפינו עוד אין ספור שלבי העמקה ובירור; האם אכן יש קשר בין כל אותם בירורים, מה מהות הקשרים, כיצד העניינים הכל כך שונים לכאורה מתגלים כמקשה אחת, המאירים זה לזה ומתקנים זה את זה?

אם נמשיך להתבונן בסבלנות ולדקדק בלשונו, נמצא את כל התשובות בסייעתא דשמיא.

התחלה חדשה

ההתרגשות גדולה בצאתנו לדרך עם תורה חדשה בליקוטי מוהר"ן (ח"א), תורה ס"ב, בס"ד נלך עם תורה זו מא' אייר ועד ט"ו באב. הנופה עצומה של מצטרפים חדשים מיישבות רבות (כלל חסידי, ליטאי, וכו') גררה בקשות לשיעורים עיוניים, לפתיחת כוללים חדשים וקבוצות לימוד מגוונות של 'התורה הזמנית'.

סדר מומלץ

לבקשת רבים, לראשונה נערך סדר לימוד מומלץ לחודשי ההליכה בתורה. התכנית תודפס בחבורות התורה הזמנית המחולקות לציבור הלומדים, והנה, התכנון נעשה בכובד ראש וכולל תועלות רבות, אך יודגש שאין בסדר המוצע שום חובה או הכרעה שדווקא כך צריך ללמוד.

ישנה תועלת בכך שמתאגדים סביב סדר אחד, על ידי כך נוצרת מעין 'שפה משותפת' בין כלל הלומדים, כשבכל 'תקופה' אוחזים יחדיו בבירור וליבון חלק אחר בלימוד בתורה. במערכת 'לטייל בתורתו' ישתדלו שסדר זה יבוא לידי ביטוי גם בשיעורים, בעלוניו ובשאר החומרים שהמערכת מוציאה לתועלת כלל הלומדים.

חבורות התורה הזמנית

יצאו לאור ברוב פאר והדר חבורות 'התורה הזמנית', חבורות גדולות ללימוד עיוני מאיר עיניים, וחבורות קטנות לקיום 'ובלכתך בדרך'. והפעם עם מגוון הוספות וחדושים: 1. תורה ס"ב בד' מהדורות: א. צורת הדף הרגילה. ב. עימוד באותיות מאירות עיניים ועם שוליים רחבים לכתיבה. ג. מהדורת 'פסוק לי פסוק', המועילה מאוד לשינון ויכרון; ד. כתב יד רבינו בנושן אהר, כמובא בהשמטות שלאחר 'ליקוטי מוהר"ן' תנייני. 2. 'קיצור ליקוטי מוהר"ן' על תורה ס"ב. 3. 'ליקוטי תפילות' תפילה ס"ב. 4. 'ליקוטי הלכות' על תורה ס"ב (השכמת הבוקר ג', תענית א', חלב ודבס ד', חדש א'). 5. השלמת 'ליקוטי הלכות' בו הובאו קטעי 'ליקוטי הלכות' נוספים הנוגעים לתורה ס"ב. 6. סדר לימוד מומלץ, תוכנית מפורטת ומוסברת לחודשי ההליכה עם התורה. 7. עמודים בסגנון דפי מחברת לכתיבת חידושים ביאורים ומהלכים.

ניתן לקבל (ללא תשלום) את חבורות התורה הזמנית, ואת שאר חומרי הלימוד המחולקים מעת לעת, במוקדי החלוקה הפרושים ברחבי הארץ. נזכיר שניתן לפנות לבירורים, בקשות וכל עניין אחר, בהשארת הודעה בטלפון המערכת 04-627-7313 וכן בדואר: lb046277313@gmail.com. לשמיעת השימת מוקדי החלוקה יש להיכנס בטלפון הנ"ל לשלוח 3 ואח"כ 4.

שיחות

בַּחֶרֶף בְּשֵׁנֵת תַּקְס"ה, נָסַע רַבְנֵנוּ ז"ל לְמַעַדְוֵדְוֵדְוֵקָע עַל שְׁבַת שִׁירָה לומר שֵׁם תּוֹרָה כְּמִנְהַגוֹ. בְּאוֹתָהּ הָעֵת הֵיטָה בְּתוֹ חַיָּה ז"ל, שֶׁהֵיטָה אֶז בְּקִהְלָה קְדוֹשָׁה הַנִּל, וְהֵיטָה חוֹלָה עַל הָעֵינַיִם, שֶׁגָּדַל לָהּ עַל הָעֵינַיִם מֵה שְׁקוֹרֵין "בִּילְמָא" [בְּלַת], וְכַמְעַט שֶׁנִּסְמֵית בְּעֵינֶיהָ. וְכִשְׁבָּא רַבְנֵנוּ ז"ל לְמַעַדְוֵדְוֵדְוֵקָע נִוְדַע לוֹ. וְאָמַר אֶז הַתּוֹרָה "וַיִּסַּב אֱלֹקִים" (הַנְּדַפְסָת בְּלִקוּטֵי א' בְּסִימָן ס"ב), שְׁמוּבָא שֵׁם מֵאִמֵר הַזֶּה הַקְדוּשׁ: "עֲלֵמְתָא שְׁפִירְתָּא דְלֵית לָהּ עֵינַיִן", וְנִתְרַפְּאָה עַל זַי זֶה. וְכִשְׁבָּא לְבֵיתוֹ סָפַר לְפָנֵי זֵאת הַמַּעֲשֶׂה בְּעַצְמוֹ, וְהִכְנִיתִי מִתְנוּעוֹתַי הַקְדוּשִׁים שֶׁהָיָה אֶצְלוֹ דְּבַר גְּדוֹל וְנִפְלָא עֲנִין זֶה, שֶׁהִמְשִׁיךְ לָהּ רְפוּאָה עַל יְדֵי דְבַר מִתּוֹרָתוֹ הַקְדוּשָׁה כְּנִל.

מוהר"ן הכל מדבר עליך ועל החיים שלך, ועוד לא פגשתי אדם שיכנס לו מאה אלף שקל לחשבון והוא לא יענין על זה מאיפה זה בא לו, קל וחומר על עצם החיים שרבינו מלמד אותנו, שזו המשכת 'אהבה שבדעת' או על פי כל תורה אחרת, וודאי שאין אדם שלא מוצא בזה חפץ.

מה תוכל ליעץ למצטרפים החדשים ל'לטייל בתורתו'?

פגשתי הרבה שנרתעים (אולי בצדק) משיטת לימוד שבה לוקחים כל מילה ואומרים "עכשיו נסביר אותה על פי הכלל השלישי והשתיים עשרה", וטוענים שזה נשמע שיעור מתמטיקה...

ואני אומר, תעברו על הכללים מלמעלה, תשתדלו להיצמד ל'מינייה וביה' ולא לברוח לנושאים לא קשורים, ופשוט תתקדמו! ברוך ה' הציבור לומד את התורות בהמוניו, וככה כשמדברים אחד עם השני ושומעים שיעורים זה משפשוף ולומדים איך לדייק את הלימוד, אבל באמת מי שלא מתאים לתכונת שכלו כל היום לדבר מהכללים, שלא יכנס לזה. זה מיותר לאלו שלא מתחברים, וראיתי כאלו שניסו בכח ונפלו מזה, ככה גם הנחה אותנו בעבר ראש הפרויקט ר' מרדכי גוטליב שליט"א.

עוד רציתי לתת שימת לב לכך שהלימוד הוא משחק עדין בין להיות צמוד למילים ב'ראש קטן', לבין הגדלת מח שאין כמוהו, והכח לקשר את התורה לכל החיים ולכל התורה כולה והמצוות והזמנים. וזהו לימוד שקונים אותו בלימוד הליקוטי הלכות ובהתבודדות כשהולכים עם התורה, וצריך לכוון את עצמינו לקנות לימוד זה.

ראיתי כאלו שבמקום לתת לרבינו ללמד אותם את התורה ולהקשיב למילים שמלמד אותנו, הם 'מלמדים' אותו מה הוא התכוון על פי מה שהם למדו אתמול, וזה חבל כי מפספסים את המכוון. ונפגשתי גם עם תופעה הפוכה, אחד אמר פעם למישהו משפט בערך כזה 'כשכופים את היצר זוכים לחיים של אהבת ה' ושמהח', ואז הוא כעס עליו שלא כתוב בתורה שמהח. התפעלתי מגדולת רבינו שמקרב אפילו כאלה אנשים...

ועוד נקודה קטנה: כדאי להכנס ללימוד בכוחו של הצדיק. ראיתי שבכל פעם שאני חושב שאני כבר יודע איך לומדים ואני נכנס עם 'כוחי ועוצם ידי' זה פשוט לא הולך! צריך להתחיל כמו ילד לקרוא את המילים כאילו זו הפעם הראשונה שאני פותח ספר, אבל יש לי כאן את הרבה הכי טוב ולצפות באמת לאין סוף, זה לא מאכזב...

אולי תשתף את הקוראים בחוויה שלך או של שומעי השיעור:

שמעתי מחברים, שבכח הפרויקט קיבלו טעם נפלא ברבינו. אחד הגדיר את זה כך: 'פעם הייתי ברסלבר, היום אני תלמיד של ר' נחמן'...

שמעתי על בחור שלא אחז כמעט בלימוד, ואחרי החתונה הוא נכנס לכולל של 'לטייל' וזה חיבר אותו לעבודת ה', והיום הוא עובד ה' מופלג ויושב ולומד כל היום!

פעם נסעתי למושב לשבת, ובבית הכנסת הייתה עוד קבוצת בחורים שבאו מעיר אחרת, ושמעתי אותם מדברים על התורה הזמנית, אז נכנסתי איתם בדברים ודיברנו רבות בתורה. זה היה מפעים לראות את הכח של רבינו לאחד את הנפשות, ואת התוצאות חובקות העולם של המפעל האדיר 'לטייל בתורתו' ישר כח.

תודה רבה ר' שלום על הדברים הנפלאים והחשובים!

לרגל התחלת ההליכה עם תורה ס"ב ביקשנו מהרב שלום כהן לשתף אותנו ברשמיו כמגיד שיעור בפרויקט 'לטייל בתורתו'.

ר' שלום שליט"א, תודה רבה על שהקדשת מזמנך היקר עבור קוראי העלון. אנה תאר לנו את תחושותיך אודות הצורך והתועלת בלימוד העיוני בליקוטי מוהר"ן?

בחוויה האישית שלי, הלימוד בעיון מקנה לכל אחד שני דברים;

האחד, הוא רִגָה שלא נמצא רק באומן, אלא מלווה אותך רבה חי! ובכל דבר בחיים אתה יכול לשאול את הצדיק איך אני אמור להתנהג, ומה הכוונה והשכל שטמון בכל פעולה שעד היום הייתי עושה בלי לחשוב. ובכל תורה יש את הנוסח חיים שעליו הרבה עונה לך.

אני חושב שלא היה אדם בהיסטוריה שקיבל רבה כל כך צמוד וזמין כמו מי שזוכה ללמוד וללכת עם תורה בעיון, ולהקשיב איך הרבה מדבר אלי. ובעיקר מי שזוכה להתבודד תוך ההליכה עם התורה, יודע שזו באמת מתנה נדירה.

הדבר השני, שבעצם נכלל בראשון, הוא שמקבלים חיים עם צבע! כל תורה היא לא רק משקפיים חדשים להסתכל דרכם על העולם, אלא זה שִׁכָּל חדש, זה משנה את הלך החשיבה על כל דבר בחיים ועל החיים בעצמם.

ובכל תורה חדשה קיימת בתחילה תחושה כאילו שוב אני 'נכנס לחיידר' ולא יודע כלום, ואז כשזוכים שתיפתח ההבנה בתפילה וביגיעה ובהתקשרות לצדיק, נכנסים לעוד עולם מלא בחן שרק מי שטעם יודע במה מדובר.

בעוד שבספרים וחסידויות אחרים יש רצף ומהלך אחד בדרכי העבודה, אצל רבינו כל תורה זה עולם מלא שאפשר על פיו להסביר את כל החסידות. זה מרגש לחשוב באיזה ים של עונג אנו חיים, ואיך שאין סוף למה שאנו עוד בדרך לזכות בכח ההליכה עם תורת הצדיק.

באלו אופנים לדעתך משפיע הלימוד של כלל הציבור יחד?

אני פוגש חברים מהעבר ופותח איתם שיחה, והאמת היא שזה די משעמם, זה מתחיל באיפה אתה גר כמה ילדים וכו', וזה נשמע כמו שיחה עם נציג במשרד הפנים... אך כשאני פוגש מישהו שמקושר עם רבינו קשה לגמור את השיחה, וזה התחיל מהתקופה האחרונה, שבה ממש כמעט כלל הציבור נרתם ללכת עם תורה משותפת, וזה מאחד בין כל האנשים על שלל גווניהם, וגורם לכך שכל אחד מסוגל להאיר לשני, וכל אחד יכול לדבר עם כל ברסלבר שפוגש על הדבר הכי מעניין בחיים שלו.

אברכים או בחורים שאינם כל כך מחוברים ללימוד 'העיון' בגמרא, האם גם הם יכולים להתחבר ולטייל בתורתו?

וודאי! רואים את זה בחוש. ולדעתי הסיבות הם: א', כח הצדיק שנכנס ומאיר לכל אחד כפי שִׁכָּלו. ב', הסיבה שרבים אינם מתחברים ל'עיון' היא מפני שהם מרגישים שזה מנותק מהם, שאלו צעדים מרחיקי לכת בסוגיות סבוכות שאין בהן נפק"מ לחיי היום יום, על אף שבוודאי זו תורת ה'. אך בליקוטי